

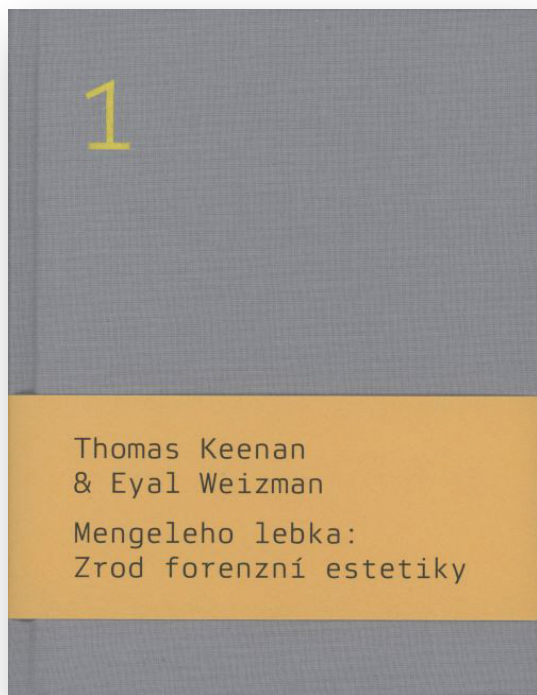
Thomas Keenan, Eyal Weizman: MENGELEHO LEBKA Zrod forenzní estetiky

Mengeleho lebka je prvním titulem z nové ediční řady *Symptomatologie*, která je věnována studiu zdánlivě podružných jevů a detailů, jež jsou však určující pro následující dějinný vývoj. Forenzní architekt Eyal Weizman a literární vědec Thomas Keenan zde popisují, jak identifikace Mengeleho ostatků otevřela cestu k tomu, co nyní můžeme nazvat třetím narativem vyšetřování válečných zločinů. Na rozdíl od předchozích podobných procesů není založen na pojmech, jako jsou dokument či svědectví, ale na forenzním výzkumu a „řeči věci“.

První soudní přelíčení s nacistickými zločinci v Norimberku probíhala na základě nalezených dokumentů Třetí říše. Proces s Adolfem Eichmannem v Jeruzalémě v roce 1961 odstartoval éru svědectví coby klíčového důkazu v procesech odsuzujících zločiny proti lidskosti. Josef Mengele v šedesátých letech vyšetřovatelům o vlas unikl a dál se úspěšně skrýval v Jižní Americe až do 80. let. V roce 1985 pak bylo ve společném hrobě objeveno tělo, které skupina brazilských vědců za pomoci nejnovějších forenzních přístupů identifikovala jako Mengeleho a tento výklad úspěšně obhájila před veřejností.

Autoři na případu ilustrují, jak právě v období překrývajícím se s objevením Mengeleho kostry vědci začínají vystupovat v lidskoprávních trestních případech jako expertní svědci, jejichž úlohou je interpretovat materiální objekty a hovořit za ně. Odhalují, jaké postupy a narativy při tom používají. Publikaci doplňuje český doslov Tomáše Dvořáka a Martina Charváta.

Martin Charvát k českému vydání knihy říká: „*Mengeleho lebka* je vysoce relevantní i pro umělecké obory, protože představuje radikální typ politické estetiky, tzv. forenzní estetiky, která se zaměřuje na techniky, strategie, gesta zahrnující práci v terénu a využívající nejmodernější digitální technologie a prezentaci výsledků expertními svědky v právním kontextu. Estetika v tomto pojetí nikdy není odloučená od materiálních vztahů, jen aktivně obnažuje to, co lze nazvat událostí důkazu.“

O nové edici:

Edice *Symptomatologie* se zaměřuje na typicky esejistické diagnózy doby, založené na čtení symptomů, stop a indicií, na identifikování ještě sotva vnímatelných, vnějškových a okrajových jevů a rysů, s jejichž pomocí lze již zahlédnout rodící se a mohutnící vzorce chování, kulturní formy a sociální struktury. *Symptomatologie* je zvláštní formou všímavosti: upírá pozornost k vedlejšímu, aby odhalila podstatné, čímž zároveň komplikuje naše zažité rozlišování povrchu a hloubky, popředí a pozadí, skrytého a zjevného, malého a velkého. Dalším připravovaným titulem v této edici je kniha významného historika a představitele tzv. mikrohistorie Carla Ginzburga s názvem *Stopy: Kořeny indexického paradigmatu*.

Více informací o této publikaci i dalších edičních počinech Nakladatelství AMU (včetně e-shopu) najdete na adrese: www.namu.cz

Chcete-li knihu redakčně zpracovat, zažádejte si o recenzní výtisk.

[Eva Zavřelová / eva.zavrelova@amu.cz](mailto:eva.zavrelova@amu.cz)